

การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม

ในการดำเนินงานตามภารกิจของโรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี ประจำปีงบประมาณ 2566

โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้มีส่วนร่วม ในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน เช่น ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมติดตามการประเมินผล ร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ ร่วมเป็นกรรมการตัดสิน เป็นต้น ในหลากหลายรูปแบบ และช่องทางการสื่อสาร การประชุมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเดือน การประชุม คณะกรรมการสถานศึกษา ชมรมครูเก่า สมาคมนักเรียนเก่า สมาคมผู้ปกครองและครู เครือข่ายผู้ปกครอง การอบรม สัมมนา ต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อเป็นการแจ้งข่าวสารด้านการบริหารงานทั้ง ๔ ด้านได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป
๒. เพื่อหารือข้อราชการ
๓. เพื่อมอบนโยบายการจัดการศึกษาต่างๆ ให้กับสถานศึกษาภายในสังกัด
๔. เพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ก.ต.ป.น อ.ก.ค.ศ เขตพื้นที่การศึกษาฯ เป็นต้น

กระบวนการนำกระบวนการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครอง ต้องอาศัย กระบวนการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา ๘ (๒) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๘ ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผล หรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อ ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหน สถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้น ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ

การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน จึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางตรง คือ ร่วมเป็นคณะกรรมการและทางอ้อมร่วมวางแผนวางนโยบาย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (เอกสารอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหาร. ๒๕๕๐ : ๘๘-๙๐) ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

๒. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นอย่างยิ่งผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาควรระลึกถึง ซึ่งมีหลัก ๑๐ ประการ คือ

๑) สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน

๒) ฝึกให้เป็นคนใจกว้างและมีจิตสาธารณะ ๓) ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลนไม่วางเฉยทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ ๔) ต้องหมั่นสร้างและปรุ้งแต่งตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชมศรัทธาของชุมชนและเพื่อร่วมงาน ๕) อ่อนน้อมถ่อมตนวางตัวเรียบง่ายอยู่กับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ทุกเวลา ๖) หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผลพัฒนาทักษะการประนีประนอม ๗) ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ ๘) พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้ง เพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา ๙) หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงาน บริษัท ห้าง ร้านค้า โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ ๑๐) สร้างและพัฒนาค่านิยมการสร้างสัมพันธภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

๓. บทบาทของชุมชนในการที่ส่วนร่วมจัดการศึกษา มีดังนี้ ๑) การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา ๒) การกำหนดนโยบายเป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา ๓) การประชาสัมพันธ์สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา ๔) การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา ๕) การตรวจสอบการจัดการศึกษา

๔. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้

๑) สำรวจความต้องการการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ๒) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา

๓) การวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ ๔) กิจกรรมการปฏิบัติ คือ แนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ๕) การประเมินผล คือ การประเมินแนวทางปฏิบัติ ๖) การสรุปผลการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน

การมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนในการจัดการศึกษานับเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นโดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กหากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา รวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาว่างมาเป็นครูพ่อครูแม่ให้ความรู้ด้านวิชาการด้านภูมิปัญญา กับบุตรหลานย่อมเกิดผลดีทั้งต่อโรงเรียนที่ได้บุคลากรเพิ่มส่วนผู้ปกครองย่อมภาคภูมิใจที่ได้สอนบุตรหลานในโรงเรียนรวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้นซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

ภาพกิจกรรมการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา

ภาพกิจกรรมการประชุมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำเดือน

